

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 20 mei 2014 over de exitcondities voor uittreding uit de EMU (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1153), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Van Nieuwenhuizen-Wijbenga

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister met betrekking tot de exitcondities voor uittreding uit de EMU.

De leden van de fractie van de SP lezen in de brief dat in het geval een verdragswijziging actueel wordt, het kabinet de Nederlandse wensen kenbaar zal maken. Kan de Minister toelichten wat de Nederlandse wensen op dit moment (zouden) zijn?

Hoe zou het verdrag moeten worden gewijzigd zodat een land wel uit de EMU kan stappen? Welke voorwaarden zijn wenselijk om op te nemen bij deze verdragswijziging? Indien een exitclausule zou worden opgenomen, waar in het verdrag zou dit moeten worden opgenomen? Wordt er binnen Europa wel gesproken over mogelijke uittreding van een land en de bijbehorende exitcondities? Zo ja, kan de Minister aangeven wat hier wordt besproken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister. Deze leden vragen of de Minister kan toelichten waarom het regeerakkoord niet wordt gevolgd nu het kabinet geen stappen wil zetten om van exitcondities om uit Europese arrangementen te stappen een speerpunt te maken van het Nederlandse EU-voorzitterschap in 2016? Kan de Minister aangeven welke stappen wél worden ondernomen door het kabinet om tot exitcondities voor een vertrek uit bijvoorbeeld de eurozone te komen? Kan de Minister aangeven of het kabinet nog steeds voorstander is van de mogelijkheid van lidstaten om uit Europese arrangementen te kunnen stappen? Zo nee, waarom niet? Is de Minister van mening dat het opstellen van exitcondities voor Europese arrangementen destabiliserend voor de eurozone kan werken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister ten behoeve van exitcondities voor uittreding uit de EMU. Naar aanleiding van genoemde brief brengen deze leden het navolgende naar voren.

Het kabinet stelt dat de mogelijkheid van uittreden in het geval van de eurozone en Schengen een verdragswijziging vergt omdat de huidige verdragen niet in deze mogelijkheid voorzien. In de brief stelt de Minister hier geen voorstander van te zijn. In het regeerakkoord staat echter dat het in onderling overleg uit het gemeenschappelijk arrangement treden (Schengen, eurozone, Europese Unie) mogelijk moet zijn. De leden van de PVV-fractie zouden graag willen weten of hieruit geconcludeerd kan worden dat het hier om een loze belofte gaat. Zo nee, op welke wijze gaat het kabinet de genoemde belofte uit het regeerakkoord dan precies waarmaken?

Voorts stelt de Minister geen voorstander te zijn van een verdragswijziging, omdat het aanscherpen van het Groei- en Stabiliteitspact, de invoering van de bankenunie en het bevorderen van groei en werkgelegenheid allemaal mogelijk zijn zonder deze wijziging. Is de Minister bang dat er meer landen uit zullen treden als gevolg van een verdragswijziging? Graag een toelichting.

Zoals eerder gesteld is Nederland geen voorstander van een verdragswijziging. De leden van de fractie van de PVV zouden graag een overzicht willen ontvangen van alle landen die wel een voorstander zijn van deze wijziging.

Verder stelt de Minister dat indien een verdragswijziging in de toekomst desalniettemin actueel wordt, het kabinet de Nederlandse wensen kenbaar zal maken en de mogelijkheid van het in onderling overleg uit een gemeenschappelijk arrangement treden daarbij zal betrekken. Genoemde leden zouden graag willen weten hoe groot de Minister de kans acht dat dit zal plaatsvinden.

Ten slotte heeft de Minister van Financiën tijdens het seminar van de OESO aangegeven dat hij op een meer dwingende en offensieve manier structurele hervormingen wil kunnen doorvoeren. Met andere woorden, de EU moet hervormingen op de arbeidsmarkt, op de woningmarkt, in de pensioenen, de zorg en het onderwijs bij landen kunnen afdwingen. De leden van de PVV-fractie zouden graag willen weten of het kabinet dit standpunt van de Minister deelt. Hoe valt deze wens tot een toename van invloed van Brussel te rijmen met de uitspraak van de Minister-President dat Brussel zich juist tot vijf kerntaken moet beperken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de exitcondities voor uittreding uit de EMU. Zij hebben hierbij een aantal opmerkingen en vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn van mening dat uittreden uit de eurozone voor lidstaten mogelijk moet zijn, waarbij deze lidstaten volwaardig lid van de Europese Unie kunnen blijven. Zij wijzen er in dit verband op dat er een aantal EU-lidstaten zijn die geen onderdeel uitmaken van de eurozone, maar wel aan alle criteria voor toetreding tot de eurozone voldoen: Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Deze landen hebben een uitzonderingspositie bedongen, maar deze constructie is feitelijk niet conform de Europese verdragen, op grond waarvan alle EU-lidstaten verplicht zijn op termijn de euro in te voeren. De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de Minister wat er dan op tegen zou zijn als een land er vrijwillig voor zou kiezen om de eurozone op een ordentelijke manier te verlaten, om zo voor zichzelf de mogelijkheid te creëren orde op zaken te stellen en de concurrentiepositie te verbeteren buiten de eurozone. Genoemde leden vragen de Minister tevens nader te onderbouwen waarom een uittreding uit de eurozone niet los gezien kan worden van uittreding uit de EU, zoals betoogd door de Minister van Financiën tijdens het plenaire debat over de «aansturing vanuit Europa op sociaal en economisch gebied» op 14 mei 2014.

De leden van de ChristenUnie-fractie verbazen zich erover dat het kabinet enerzijds zowel in de brief «Visie toekomst Economische en Monetaire Unie» d.d. 7 september 2011 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 839) als in het regeerakkoord aangeeft dat het voor lidstaten mogelijk moet zijn om (in het uiterste geval / in onderling overleg) uit de eurozone te treden, maar dat het kabinet anderzijds aangeeft dat het niet bereid is om de hiervoor noodzakelijke stappen te zetten. De Minister wijst erop dat hiervoor een verdragswijziging nodig is en hiervan is het kabinet geen voorstander. Genoemde leden constateren dat dit punt uit het regeerakkoord dus een wassen neus is en zij zijn teleurgesteld dat het kabinet zich er niet voor wil inzetten om uittreding uit de eurozone mogelijk te maken.

In de brief «Visie toekomst Economische en Monetaire Unie» d.d. 7 september 2011 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 839) stelt het kabinet dat «om deel uit te blijven maken van de monetaire unie zullen lidstaten de gemaakte afspraken volledig moeten nakomen». De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de Minister aan te geven welke maatregelen het kabinet dan wel zou willen nemen als blijkt dat lidstaten zich niet houden aan de begrotingsafspraken en niet bereid zijn zich onder curatele te stellen.